

Η "Κυψέλη" του Σεμπάστιαν Φορ

Αφήγηση της Έμμα Γκόλντμαν για το σχολείο "Κυψέλη" του Σεμπάστιαν Φορ, που επισκέφθηκε κατά την παραμονή της στο Παρίσι το 1907.

Πριν από αρκετά χρόνια ο σύντροφος Φορ αγόρασε τη γη στην οποία έχτισε την «Κυψέλη» του. Σε σύντομο συγκριτικά διάστημα πέτυχε να μεταμορφώσει την άγρια, ακαλλιέργητη εξοχή σε μια θαλερή τοποθεσία, που είχε την όψη ενός καλοδιατηρημένου αγροκτήματος. Μια ευρύχωρη, τετράγωνη αυλή, περιτοιχισμένη από τρία κτίρια, και ένα φαρδύ μονοπάτι που οδηγούσε στον κήπο και τα περιβόλια υποδέχονταν τη ματιά του επισκέπτη. Ο κήπος, διατηρημένος με τον τρόπο που μόνο ένας Γάλλος ξέρει, προσφέρει μια μεγάλη ποικιλία λαχανικών στην «Κυψέλη».

Ο Σεμπαστιάν Φορ είχε τη γνώμη ότι εάν το παιδί υποβληθεί σε αντιφατικές επιρροές, σαν επακόλουθο η ανάπτυξή του πάσχει. Μόνο όταν οι υλικές ανάγκες, η υγιεινή ενός σπιτικού και το πνευματικό περιβάλλον βρίσκονται σε αρμονία, μπορεί το παιδί να γίνει ένα υγιές, ελεύθερο πλάσμα.

Αναφερόμενος στο σχολείο του, ο Σεμπαστιάν Φορ έχει να πει τα εξής: «Πήρα 24 παιδιά και των δύο φύλων, κυρίως ορφανά ή παιδιά που οι γονείς τους είναι πολύ φτωχοί για να πληρώσουν. Τους έδωσα ρούχα, στέγη και μόρφωση με δικά μου έξοδα. Μέχρι τα 12 χρόνια τους παίρνουν μια γερή στοιχειώδη εκπαίδευση. Μετά των 12 και 15' οι σπουδές τους συνεχίζονται, διδάσκονται κάποια τέχνη, σύμφωνα με τις προσωπικές τους διαθέσεις και ικανότητες. Μετά από αυτό είναι ελεύθερα να φύγουν από την "Κυψέλη" για να αρχίσουν τη ζωή τους στον έξω κόσμο,

με τη διαβεβαίωση ότι μπορούν να γυρίσουν στην "Κυψέλη" όποτε το θελήσουν, όπου θα τους δεχτούμε με ανοιχτή αγκαλιά και θα τους καλωσορίσουμε όπως κάνουν οι γονείς στα λατρευτά τους παιδιά. Τότε, εάν θέλουν να δουλέψουν στο χώρο μας, μπορούν να το κάνουν με τους ακόλουθους όρους: το ένα τρίτο της παραγωγής θα καλύπτει τα έξοδα της συντήρησής του/της, άλλο ένα τρίτο θα διατίθεται στο γενικό κεφάλαιο που βάζουμε στην άκρη για να στεγάσουμε καινούρια παιδιά και το τελευταίο τρίτο θα αφιερώνεται στην προσωπική χρήση των παιδιών, όπως αυτά το θεωρούν σωστό.

»Η υγεία των παιδιών που βρίσκονται τώρα κάτω από τη φροντίδα μου είναι εξαιρετική. Ο καθαρός αέρας, η θρεπτική τροφή, η σωματική άσκηση στο ύπαιθρο, οι μεγάλοι περιπάτοι, η εφαρμογή των κανόνων της υγιεινής, η σύντομη και ενδιαφέρουσα μέθοδος διδασκαλίας και, πάνω απ' όλα, η στοργική μας κατανόηση και φροντίδα των παιδιών έχουν αποφέρει θαυμαστά σωματικά και πνευματικά αποτελέσματα.

»Θα ήταν άδικο να ισχυριστούμε ότι οι μαθητές μας έχουν καταφέρει θαύματα' όμως, αν αναλογιστούμε ότι ανήκουν στο μέσο όρο, ότι δεν είχαν προηγούμενες ευκαιρίες, τα αποτελέσματα είναι στ' αλήθεια πολύ ικανοποιητικά. Το πιο σπουδαίο πράγμα που έχουν αποκτήσει —ένα σπάνιο χαρακτηριστικό στα παιδιά των συνηθισμένων σχολείων— είναι η αγάπη για τη μελέτη, η επιθυμία να μάθουν, να είναι ενημερωμένα. Έμαθαν μια νέα μέθοδο εργασίας, μια μέθοδο που ζωντανεύει τη μνήμη και ερεθίζει τη φαντασία. Κάνουμε μια ιδιαίτερη προσπάθεια για να ξυπνήσουμε το ενδιαφέρον του παιδιού για το περιβάλλον του, για να το κάνουμε να αντιληφθεί τη σπουδαιότητα της παρατήρησης, της έρευνας και του στοχασμού, έτσι ώστε, όταν το παιδί φτάσει στην ωριμότητα, δε θα είναι κουφό και τυφλό στα πράγματα γύρω του. Τα παιδιά μας ποτέ δεν αποδέχονται κάτι χωρίς να το κρίνουν, χωρίς να ερευνήσουν τις αιτίες και τους λόγους' κι ούτε νιώθουν ικανοποιημένα μέχρι να απαντηθούν πλήρως οι απορίες τους. Έτσι το μυαλό τους είναι ελεύθερο από αμφιβολίες και φόβο που προέρχονται από τις ατελείς και ψεύτικες απαντήσεις' και είναι αυτές οι απαντήσεις που διαστρέφουν την ανάπτυξη του παιδιού και δημιουργούν έλλειψη εμπιστοσύνης στον εαυτό του και στους γύρω του.

»Είναι εκπληκτικό πόσο ειλικρινή, ευγενικά και στοργικά εί-

ναι τα μικρά μας μεταξύ τους. Η αρμονία ανάμεσα σ' αυτά και τους ενήλικους στην "Κυψέλη" είναι άκρως ενθαρρυντική. Θα νιώθαμε ότι θα είχαμε άδικο εάν τα παιδιά μάς φοβόντουσαν ή μας σεβόντουσαν μόνο επειδή είμαστε μεγαλύτεροί τους. Κάνουμε τα πάντα για να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη και την αγάπη τους· όταν αυτό επιτευχθεί, η κατανόηση θα αντικαταστήσει το καθήκον, η εμπιστοσύνη το φόβο, η στοργή την αυστηρότητα.

»Κανείς δεν έχει καταλάβει ακόμα απόλυτα τον πλούτο της συμπάθειας, της ευγένειας και της γενναιοδωρίας που κρύβεται στην καρδιά του παιδιού. Η προσπάθεια κάθε αληθινού δασκάλου θα πρέπει να απελευθερώσει αυτό το θησαυρό για να διεγείρει τα ορμέμφυτα του παιδιού και να προκαλέσει τις καλύτερες και ευγενέστερες τάσεις του. Ποια μεγαλύτερη ανταμοιβή μπορεί να υπάρξει για κάποιον που έχει αφιερώσει τη ζωή του στο να προστατεύει την ανάπτυξη του ανθρώπινου βλασταριού από το να δει τη φύση του να ξεδιπλώνει τα πέταλά της και από το να το παρατηρεί να γίνεται μια πραγματική προσωπικότητα. Οι σύντροφοί μου στην "Κυψέλη" δεν αναζητούν μεγαλύτερη ανταμοιβή και οφείλεται σ' αυτούς και τις προσπάθειές τους, πολύ περισσότερο απ' ό,τι στις δικές μου, που ο ανθρώπινος κήπος μας υπόσχεται να γεννήσει όμορφους καρπούς».

Σχετικά με το μάθημα της ιστορίας και τις παλιές μεθόδους διδασκαλίας που επικρατούν, ο Σεμπασιάν Φορ είπε:

«Εξηγούμε στα παιδιά μας ότι η πραγματική ιστορία δεν έχει ακόμα γραφτεί, η ιστορία αυτών που πέθαναν άγνωστοι, προσπαθώντας να βοηθήσουν την ανθρωπότητα για μεγαλύτερα επιτεύγματα».

Όλο το υλικό είναι παρμένο εξ'ολοκλήρου από το περιοδικό "Στο νησί της αλφαβήτου" (τεύχος 5ο)

7. RAMBOUILLET - "LA RÛCHE" LA RÛCHE VUE DES CHAMPS

23. RAMBOUILLET - "LA RÛCHE" LES GRANDS

Το σχολείο «Κυψέλη» του Σεμπασιάν Φορ